สรุปผล
การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐ
พ.ศ. 2565

ตามนโยบายของรัฐบาลในการนำนโยบายเสริมสร้างสวัสดิการของรัฐ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทุกมิติของสังคมไทย สนับสนุนให้ภาครัฐมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบสวัสดิการของรัฐ สำหรับสร้างความอยู่ดีกินดีให้ประชาชน เข้าถึงความต้องการและสิ่งจำเป็นที่แท้จริงและเพียงพอในการจัดสรรเพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐ พ.ศ. 2565 เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนแก้ไขปรับปรุงระบบสวัสดิการของรัฐให้ตรงต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งการสำรวจครั้งนี้ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Three – stage Sampling โดยสอบถามประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ ซึ่งมีประชาชนตกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 6,970 คน เพื่อนำเสนอผลระดับภาค และประเทศ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 17-31 ตุลาคม พ.ศ. 2565 สรุปผลการสำรวจที่ได้ ดังนี้

1. การประสบปัญหาในการใช้บริการสวัสดิการของรัฐด้านคุณภาพชีวิต

ประชาชนที่ใช้บริการสวัสดิการของรัฐด้านคุณภาพชีวิต ได้แก่ เบี้ยยังชีพเด็กแรกเกิด (เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด) บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (บัตรคนจน) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยยังชีพคนพิการ พบว่า มีมากกว่าร้อยละ 97 ระบุว่าไม่มีปัญหาในการใช้บริการ ขณะที่มีผู้ระบุว่ามีปัญหาฯ พบน้อยกว่าร้อยละ 3 โดยปัญหาที่พบ เช่น เงินไม่เพียงพอ ลำบากในการต้องไปถอนเงิน และเงินเข้าช้า เป็นต้น

แผนภูมิ 1 ร้อยละของประชาชนที่ใช้บริการสวัสดิการของรัฐด้านคุณภาพชีวิต จำแนกตามการประสบปัญหาในการใช้บริการ

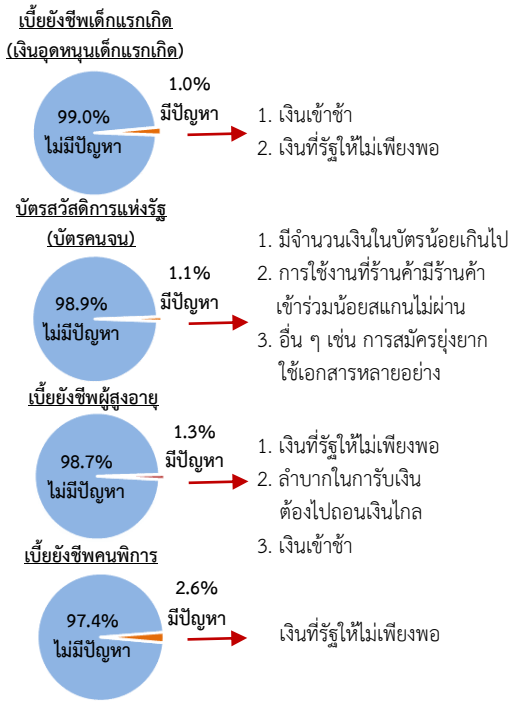

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของรัฐด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ “เรียนฟรีถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3” สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน

สวัสดิการของรัฐด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ “เรียนฟรีถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3” สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า ประชาชนร้อยละ 80.6 ระบุว่าสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายฯ ได้มากถึงมากที่สุด (มากที่สุดร้อยละ 34.1 และมากร้อยละ 46.5) ส่วนร้อยละ 16.2 ระบุว่าปานกลาง และร้อยละ 3.2 ระบุว่าน้อยถึงน้อยที่สุด/ไม่ช่วยเลย (น้อยร้อยละ 2.7 และน้อยที่สุด/ไม่ช่วยเลยร้อยละ 0.5)

แผนภูมิ 2 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ “เรียนฟรีถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3” สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายของครัวเรือน

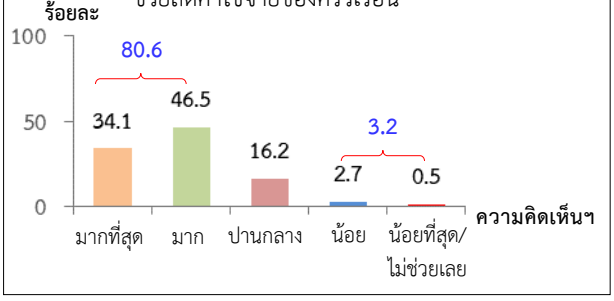

3. การประสบปัญหาในการใช้บริการสวัสดิการของรัฐด้านการรักษาพยาบาล

ประชาชนที่ใช้บริการสิทธิการรักษาพยาบาล ได้แก่ สิทธิข้าราชการ สิทธิประกันสังคม และสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พบว่า มีมากกว่าร้อยละ 97 ระบุว่าไม่มีปัญหาในการใช้บริการ ขณะที่มีผู้ระบุว่ามีปัญหาฯ พบน้อยกว่าร้อยละ 2 โดยปัญหาที่พบ เช่น การบริการล่าช้า รอคิวนาน ยาที่ได้รับไม่มีคุณภาพ และต้องเข้ารับการรักษาเฉพาะโรงพยาบาลตามสิทธิ เป็นต้น

แผนภูมิ 3 ร้อยละของประชาชนที่ใช้บริการสวัสดิการของรัฐด้านการรักษาพยาบาล จำแนกตามการประสบปัญหาในการใช้บริการ

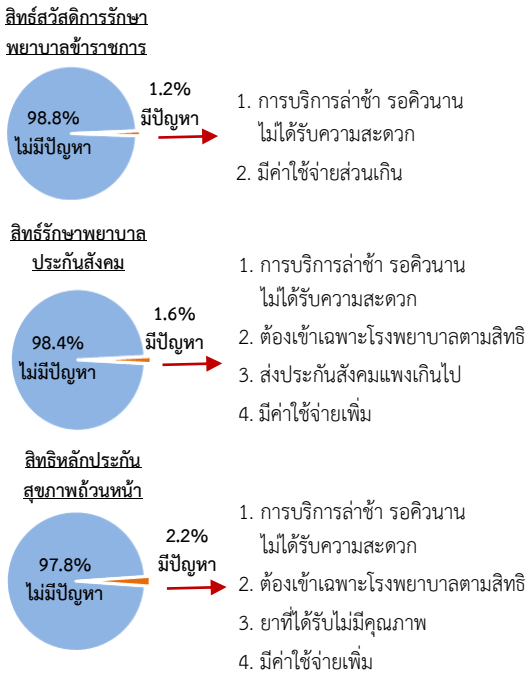

4. ความพึงพอใจในการใช้บริการด้านการรักษาพยาบาล

ประชาชนที่เข้ารับการรักษาพยาบาลร้อยละ 71.8 ระบุว่ามีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด (มากที่สุดร้อยละ 21.3 และมากร้อยละ 50.5) ขณะที่ร้อยละ 25.3 มีความพึงพอใจปานกลาง และร้อยละ 2.9 พึงพอใจน้อยถึงน้อยที่สุด/ไม่พึงพอใจเลย (น้อยร้อยละ 2.3 และน้อยที่สุด/ไม่พึงพอใจเลยร้อยละ 0.6)

เมื่อพิจารณาประเภทของสถานพยาบาล พบว่า ประชาชนที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนร้อยละ 76.8 มีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด (มากที่สุดร้อยละ 22.2 และมากร้อยละ 54.6) ขณะที่ผู้เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐร้อยละ 70.4 มีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด (มากที่สุดร้อยละ 21.4 และมากร้อยละ 49.0)

แผนภูมิ 4 ร้อยละของประชาชนที่ใช้บริการสวัสดิการของรัฐจำแนกตามความพึงพอใจ

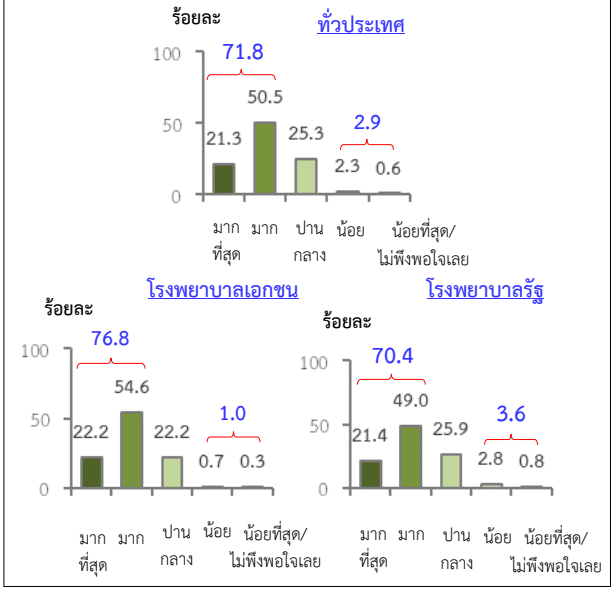

เมื่อพิจารณาสิทธิที่ประชาชนใช้การรักษาพยาบาล พบว่า ประชาชนที่ใช้สิทธิประกันสุขภาพ/ประกันชีวิต ร้อยละ 86.5 มีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนที่สูงกว่าสิทธิการรักษาพยาบาลอื่น รองลงมา คือ สิทธิสวัสดิการข้าราชการ (ร้อยละ 84.0) จ่ายเงินเอง (ร้อยละ 76.0) สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (ร้อยละ 69.6) และสิทธิกองทุนประกันสังคม (ร้อยละ 64.5)

แผนภูมิ 5 ร้อยละของประชาชนที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจำแนกตามความพึงพอใจต่อการใช้บริการรักษาพยาบาล และประเภทของสิทธิที่ใช้

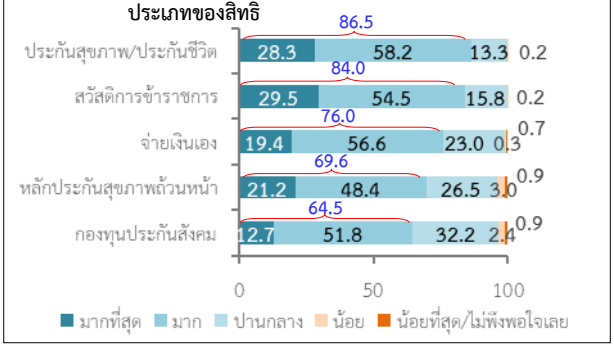

5. สวัสดิการที่ประชาชนต้องการให้รัฐจัดเพิ่มเติม

สวัสดิการของรัฐที่ประชาชนต้องการเพิ่มเติม คือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือนที่เลี้ยงดูบิดา/มารดาที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 93.5) จัดสวัสดิการศูนย์เลี้ยงเด็กเล็ก/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหน่วยงาน/ใกล้สถานที่ทำงาน (ร้อยละ 87.6) และจัดสวัสดิการขนส่งสาธารณะฟรีให้กับเด็ก/เยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี (ร้อยละ 85.9)

แผนภูมิ 6 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการเพิ่มเติม

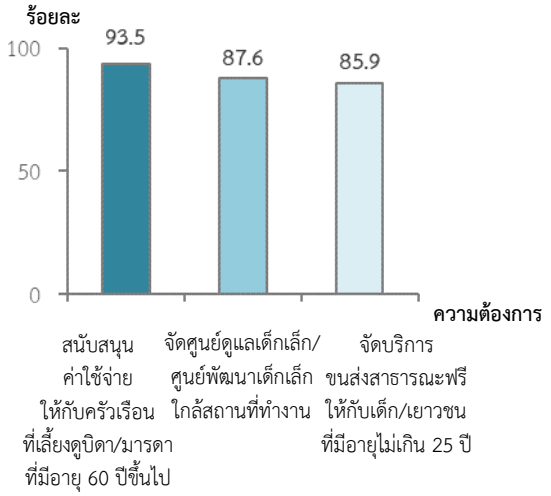

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีผู้มีรายได้เพื่อนำมาจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีผู้มีรายได้เพื่อนำมาจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย พบว่า ประชาชนร้อยละ 44.6 ระบุว่ายินยอม (ในจำนวนนี้ได้ให้เหตุผลใน 3 อันดับแรก คือ เพื่อให้ทุกคนได้สวัสดิการที่ครอบคลุมและทั่วถึง ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และลดความเหลื่อมล้ำ/สร้างความเท่าเทียมในสังคม) ขณะที่ร้อยละ 37.5 ระบุว่าไม่ยินยอม (ในจำนวนนี้ได้ให้เหตุผลใน 3 อันดับแรก คือ ไม่มีเงินเพียงพอที่จะเสียภาษี กลัวว่าจะจัดสวัสดิการให้ประชาชนได้ไม่ทั่วถึง และไม่มีหลักเกณฑ์/กฎหมายที่แน่นอนที่จะรับประกันการจัดสวัสดิการให้) ส่วนอีกร้อยละ 17.9 ยังไม่แน่ใจ

แผนภูมิ 7 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับหากรัฐจะจัดเก็บภาษีรายได้เพื่อจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย

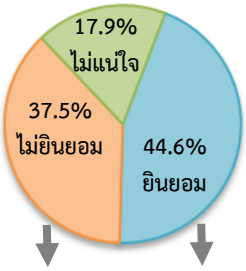

เหตุผลไม่ยินยอม 3 อันดับแรก

1. ไม่มีเงินเพียงพอที่จะเสียภาษี 16.3%
2. กลัวว่าจะจัดสวัสดิการให้ประชาชนได้ไม่ทั่วถึง 6.4%
3. ไม่มีหลักเกณฑ์/กฎเกณฑ์ที่แน่นอนที่จะรับประกันการจัดสวัสดิการให้ 5.7%

เหตุผลยินยอม 3 อันดับแรก

1. ทุกคนได้สวัสดิการที่ครอบคลุมและทั่วถึง 14.4%
2. ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น 11.4%
3. ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมในสังคม 7.6%

7. การลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2565

ประชาชนที่ลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐร้อยละ 84.2 ระบุว่าไม่ประสบปัญหาในการลงทะเบียน ขณะที่ร้อยละ 15.8 ระบุว่าประสบปัญหาฯ โดยปัญหาสำคัญที่ประสบ ได้แก่ รอคิวลงทะเบียนกับหน่วยงานนาน เว็บไซต์ขัดข้อง/ล่ม การเดินทางไปหน่วยงานที่รับลงทะเบียนไม่สะดวก/อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น

แผนภูมิ 8 ร้อยละของประชาชนที่เข้าร่วมลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2565 จำแนกตามการประสบปัญหา

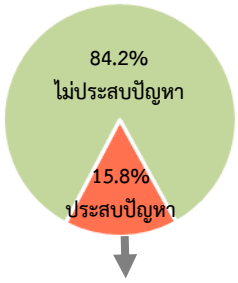

ประสบปัญหา 3 อันดับแรก

1. รอคิวลงทะเบียนกับหน่วยงานนาน 7.1%
2. เว็บไซต์ขัดข้อง/ล่ม 3.3%
3. การเดินทางไปหน่วยงานที่รับลงทะเบียนไม่สะดวก/อยู่ในพื้นที่ห่างไกล 2.1%

8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการสำรวจดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้รัฐบาลใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายด้านสวัสดิการให้ได้ตรงกับความต้องการของประชาชน ดังนี้

1. ควรจัดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่มีมากขึ้นและลดการถูกทอดทิ้งไม่ให้อยู่เพียงลำพัง พร้อมทั้งจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การจ้างนักศึกษาจบใหม่ที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน/ชุมชนมาเป็นอาสาสมัครร่วมกับเจ้าหน้าที่ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม และอบต./เทศบาลในการช่วยดูแลศูนย์ หรือให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือดูแลกัน เป็นต้น

2. ควรส่งเสริม/สนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงช่องทางการบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งทำให้ประชาชนรู้เท่าทันภัยออนไลน์

3. ควรสร้างความเชื่อมั่นในการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนในการใช้สิทธิการรักษาพยาบาลทุกประเภทให้มีความเท่าเทียม ทั่วถึง และครอบคลุมในทุกพื้นที่ เช่น คุณภาพของยา การบริการและความสะดวกรวดเร็ว เป็นต้น

4. ควรสนับสนุนให้มีสวัสดิการเรียนฟรีในทุกระดับ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของครัวเรือน และทุกคนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5. ควรส่งเสริม/สนับสนุนสวัสดิการในเรื่องคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนเพิ่มเติม เช่น ค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือนที่เลี้ยงดูบิดา/มารดาที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จัดศูนย์ดูแลเด็กเล็ก/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใกล้สถานที่ทำงาน และจัดบริการขนส่งสาธารณะฟรีให้กับเด็ก/เยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี เป็นต้น

สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นเพศชายร้อยละ 48.0 เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.0 มีอายุ 15-29 ปีร้อยละ 11.7 อายุ 30-39 ปีร้อยละ 15.0 อายุ 40-49 ปีร้อยละ 21.1 อายุ 50-59 ปีร้อยละ 25.2 และอายุ 60 ขึ้นไปร้อยละ 27.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีร้อยละ 85.7 และปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 14.0 ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานราชการหรือลูกจ้างของรัฐ/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจร้อยละ 6.6 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชนร้อยละ 17.5 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 25.1 เกษตรกรร้อยละ 19.6 รับจ้างทั่วไป/กรรมกรร้อยละ 8.3 นักเรียน/นักศึกษาร้อยละ 2.9 และอื่น ๆ ได้แก่ พ่อบ้าน/แม่บ้าน เกษียณอายุ ว่างงาน/ไม่มีงานทำร้อยละ 20.0 รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาทร้อยละ 28.5 รายได้ 5,001-1,000 บาทร้อยละ 30.2 รายได้ 10,001-15,000 บาทร้อยละ 19.8 และมากกว่า 15,000-20,000 บาทร้อยละ 21.5